

ditionem. Aliud enim ostendit litera ordinationis, titul. 28. libr. 2. Imo & d. priuilegium apertis verbis est limitatum, ad 600. Goldgulden / der Hauptsachen. Loquitur & allegatus textus in l. si idem cum, de sorte principis diuersarum summarum, vel, quod loco sortis principalis, aut simul cum ea, specificè in libello petitum est, vt sunt certi annui redditus, siue pensiones.

5 Continet etiam d. priuilegium hæc ¶ verba, Da die anfänglich Klage oder Hauptsach / nicht vber 600. Goldgulden Rheinisch / in Geldt. Quæ verba ostendunt, ¶ non releuari Appellatorem, si in secunda instantia velit fortis principali, vel summæ, adducere interesse, vt per hoc conformis fiat priuilegio.

Accedit, quod & iuris est, appellationem naturam litis non mutare debere, Clem. sepe, de verb. signis. Clem. dispendiosa, de iud. Et qualis ¶ est libellus in causa principali, talis est in causa appellationis, nec cognoscit Iudex appellationis, ¶ nisi de eo, de quo cognouit Iudex causæ principalis, Bar. in l. i. c. si aduersus libert.

Neque his obstat, quod prætenditur, procuratorem non rectè petiisse in libello primæ instantiæ. Imputet enim sibi pars, ¶ quod talem sibi patronum elegit: vel, quod non correxit errorem, sed potius eadem petita in processu iterando ratificauit & acceptauit, vt ostendit die Probationsschrifft in actis fol. 13.

Sic & punctus præscriptionis, intempestiue iam inducitur. Pertinet enim ¶ ad causam principalem: & ostendit extractum statuti Hamburgensis, in fine exceptionum, contra deuolutionem adscriptum, id ipsum Appellantes parum releuare.

Concludo itaque pronuntiandum, causam non deuolutam, non remittendam, quia non inhibitur, vt & Hamburgenses petunt in missiua, num. 6. Cum expensis.

D.L. non vult remittere: & compensare expensas.

D.P. Müssen sie bey dem priuilegio bleiben lassen, werden sonst die census & pensiones ad summam capitalem, siue sortem geschlagen: secus tamen de expensis litis. Habetur & ratio ¶ priuilegiorum, an sonent de Hauptsachen / vel simpliciter dicant: Da die Sach nit vber die Summ der 600. Goldgulden. Non vult remittere, quia non inhibitur: Compensatis expensis.

Saluo.

V O T V M XLVII.

In causa Nobilium I. & X. contra S.

Con-Inter- & Reconuentionis.

S Y M M A R I A.

¶ In hoc casu omnium submissionum propositarum, quatuor occurrunt principaliter consideranda; & quæ vt num. 2.

3 Actio interventionis, ex qua motiua per interlocutoriam, hoc casu videatur admissa.

4 Disceptatio harum partium, per qua satis perimi videatur. & n. 5. Contrarium, n. 6. 7.

8 Litis definitio in hoc casu quare differenda, donec de iure tertij appareat. & n. 9.

10 Causa cognitio, ob difficultatem & quodammodo impossibilitatem conspicuam, sicut & executio, est differenda, donec plane de iure tertij oppositoris apparet, idque quare tanto magis in hoc nostro casu locum habere videatur. n. 11.

12 Considerandum, in hoc casu, quid veniat secundo.

13 Ad denegandam commissionem, ad perpetuam rei memoriam, quibus rationibus fuerit adductus. & n. 14.

15 Articuli, quando Iudex dubitat, an sint releuantes, admitti debent, cum clausula, Saluo iure impertinentium & non admittendorum.

16 Superfluum admittere securius est, quam necessarium omittere. Et pars illa eligi debet, quæ litigantibus minus est onerosa, & per quam vtrique parti consulitur. n. 17.

18 Disceptatur inter Dd. An & quando, publicatis attestationibus, tertius possit super iisdem articulis alios testes producere.

19 Infans, & in pupillari ætate constitutus, ignorantiam comparatur.

20 Restitutionis punctus in integrum hoc casu, quare superfluus. & n. 21.

21 Rei ex quo iure omnes suas defensiones, in hac causa, proposuerint.

22 Iudex ex officio, nullo opponente, agentem vel excipientem, vbi eius non interest, repellere potest.

23 Exceptio de iure tertij non releuat excipientem, nec potest se quis defendere ex iure tertij.

24 Actus omnis regulatur in fine, in quem dirigitur.

25 Iniuria procedentes ex aliquo actu, super quo litigatur, non possunt prosequi, nisi post litem illam finitam.

26 Actiones iniuriarum, ne tempore vel morte pereant, licitum est, contestando litem, eas in tutum redigere.

27 In Camera receptum est, vt in eiusmodi causis iniuriarum, citationes decernantur, & vsque ad litem contestationem processibus locus detur.

28 Causa subesse possunt, ex quibus der Landfriedbruch excusatur, & actio iniuriarum firma manet.

29 Actio iniuriarum absoluto Reo ex hoc non fundatur, vel præiudicium parit, quin Actores in hoc se defendere possint.

Inter omnes submissiones ¶ propositas, quatuor occurrunt principaliter consideranda. Primo, ¶ An causa conuentionis inter primordiales Actores, & Reos, finaliter conclusa, ante omnia debeat decidi, non expectato fine causæ, siue puncti interventionis?

Actores quidem id magnopere efflagitant, nec aliter fieri posse, ex iuris depositione contendunt. Id quod ex crebris supplicationibus, ad dominum Iudicem, nec non ab eis, iudicialiter petitis satis conspicuum est.

Verum è diuerso præteritur, interuentionis
 3 actionem per interlocutoriã esse admissam, † sine
 dubio ex ea motiua, quod præsumptiue, & quo-
 dammodo ex facti euidencia visum est, eam fun-
 datam esse, quod Actores, concludendo in causa
 conuentionis, studio processum puncti interuen-
 tionis anteuertere intendant. Sed videtur, hanc
 4 partium disceptationem † satis perimi per ea, que
 dicit *Innoc. in c. veniens, de testib. & Alexand. ad Barrol.*
in addit. in leg. is à quo, de rei vendic. Bald. in cap. 1. §. duo, de
pace tenend. Secutus Innoc. in d. cap. veniens, vbi volunt,
 5 differendam esse litis definitionem, donec appa-
 reat de iure tertii oppositoris. Ei tamen decisioni
 repugnat *tex. in d. l. is à quo, & text. in l. penult. de petit.*
hered. & quod nor. Ang. in leg. si suspecta, de inoffic. test. Ro-
 6 *ta decision. 4. de iudic. in antiq. Felin. c. cum super, de sent.*
 6 & *re iudic. numero 17. vbi decidunt, † non esse im-*
 pediendam definitionem, neque examinationem
 litis, quæ inter duos tractatur, ex eo, quod tertius
 seipsum opponat, & petat rem litigiosam sibi da-
 7 ri. Ideoque nihilominus admittendam ad proprii
 iuris probationem, † absque læsione illius status,
 in quo causa inter Actorem & Reum versatur.
 Quia vero & hæc decisio quasdam admittit mo-
 dificationes, putarim (posito, quod interuentio-
 nales ad probandum admitterentur) nostro casu
 differendam esse litis definitionem, donec appa-
 ret de iure tertij.

8 Constat enim ex actis, † causas actionum & de-
 fensionum, respectiue, tam con-quam interuen-
 tionis, ita coniunctas esse, vt non, nisi cum magna
 difficultate, intricatione, rixarum & confusionũ
 materia in cognoscendo & exequendo, separatio
 processus, siue decisionis fieri possit. Imo non
 9 sine præiudicio irreparabili, † vel male repara-
 bili: id quod ex circumstantiis rerum controuer-
 satum, & qualitate litigantium, facile colligi po-
 test.

Sed quando talis difficultas, & quodammo-
 do impossibilitas conspicitur: tunc cognitio cau-
 10 sæ, † sicut & executio, differtur, donec plane de iu-
 re tertii oppositoris apparet, vt per *Alexand. in con-*
sil. 17. num. 7. vol. 1. & Fel. in d. c. cum super, de sent. & re
iud. num. 17.

Accedit & difficultas, ratione prothocolli iu-
 dicialis, in quo promiscue, trium causarũ, con-in-
 ter- & reconuentionis acta designantur, quæ vix
 separari, & vna ad referendum dari potest, dum
 adhuc agitentur processus in reliquis præsertim
 interuentionis causa, cuius decisio omnino con-
 nexa, & eadem est cum prima, vt dictum.

Idque tanto magis locum habet nostro casu,
 11 cum † oppositio per interuenientem facta sit, lō-
 ge ante testium publicationem, vel conclusio-
 nem in causa Ad quam sententiam etiam incli-
 nare videtur *Couarruu. qui alias contrarium de-*
fendit in c. 14. pract. quest. num. 4. in fin. Sunt & ipsi A-
 ctiores non modicum in culpa dilati processus,
 cum ab Anno 73. quo proposita est interuentio,
 & dati articuli ad probandum, cum petitione cō-
 missionis, &c. ipsimet se se frustra opponendo;

causam vtamque retardarint, & litis contestatiō-
 ni, & probationi articulorum, quod interim faci-
 le expediri potuisset, hætenus restiterint.

Cum itaque testes specificati, quorum nume-
 ro pauci sunt, non magis o spacio tēporis, & sum-
 ptu, etiam ob paucitatem articulorum probādo-
 rum, & dehinc alia processus necessaria expediri
 possint: puto commodius, & quidem necessariũ
 fore, vt, siue conuentio prima decidatur, denega-
 ta probatione, siue interuentio ad probandum
 admittatur, cognitio vtriusque actionis, differa-
 tur donec & in altera causa cōclusio fiat: id quod
 interuenientes maturare velle, non obscure ex
 nouiter productis consequitur, & in præhixione
 terminorum attendi & promoueri potest. Saluo
 tamen iudicio Dominorum. Quia & D. *Junck-*
 cum Anno 77. referret ex his actis, putauit causam
 conuentionis decidendam, & non expectandam
 conclusionem alterius puncti.

Secundo, considerandum occurrit, † an arti-
 12 culi interuentionales & additionales, ad proban-
 dum sint admittendi. Examinatis itaque articu-
 lis, qui ad probandum admitti petuntur, facile
 apparet, eos, qui in facto consistunt, fere omnes
 pure confessionatos, & ita, sicut & reliqui, qui in
 iure consistunt, nulla probatione indigere, ne su-
 perflua & impertinẽtia concedatur, & inutilibus
 probationibus & sumptibus partes grauentur,
Specul. in tit. de probat. §. 10. n. 1. Imo & lis siue causa
 processus proteletur, & quodammodo immor-
 talis reddatur.

Verum quibusdam rationibus moueor, vt pu-
 tem, eos admitti posse, & debere, cum clausula
 consueta, saluo iure impertinentium, & non ad-
 mittendorum: partim quia intelligo ex protho-
 collo Notarii, quod prior Referens, imponendo
 litis contestationem, simul etiam articulos ad pro-
 bandum admisit. Denegando enim commissio-
 nem ad perpetuam rei memoriam, expressis ver-
 bis eam assignauit rationem, quod videlicet † in-
 13 terueniens sit in ordinario processu, & sic vulga-
 rem commissionem petere debet. Moueor et-
 iam, quod † quidam articuli, in facto consisten-
 14 tes, sunt negati: qui si probarentur, aliquid ad cau-
 sam facere possunt: vt puta tertius, quo loco Acto-
 res primarii negant, interuenientem, proximam
 esse heredem Iohannis Iunioris. Item 18. art. vbi
 in effectu negant, interuenientem adiuisse hære-
 ditatem, & sic intendunt, actionem sibi non com-
 petere.

Præteritur etiam, quod duo additionales
 probati, aliquid cōmodi sint habituri. Sed quan-
 do non satis constat, imo Iudex dubitat, † an ar-
 15 ticuli sint releuantes, tunc admitti debent, cum
 clausula, *Saluo iure impertinentium, & non admitten-*
dorum, &c. Quia securius est, † superfluum ad-
 16 mittere, quam necessarium omittere: imo debet
 illa pars eligi, † quæ litigantibus minus onerosa
 17 est, & per quam vtrique parti consulitur, per alle-
 gata à *Gail. obseruat. 81. numer. 7. 8. lib. 1. Et licet inter*
 18 *Dd. disceptetur, An & quando, † publicatis atte-*
 sta. 10.

stationibus, tertius possit super iisdem articulis, alios testes producere: quia tamen hic interueniens, tempore cœptæ litis, infans, † & cum darentur interuentionales. in pupillari ætate, sicque ignoranti similis fuerit, puto, d. publicatione non remorari hanc probationem, per distinctionem *Barr. in l. si per lusorio, §. 1. de appel. refert & tenet Gail. obs. 71. n. 12. lib. 1.* Concludo, tutiorem viam esse, vt admittantur.

20 Quoad punctum euentualis restitutionis in integrum, puto, † eam superflue peti: licet enim cessio legitima facta, & per omnia valida esset, ita vt cedens nec agere, nec transigere, nec reuocare eam possit, præsertim obstantibus his, quæ enumerantur in *L. C. de nouat. & not. Guid. Pap. de cessione 21 §. 30. post princip. videlicet, † quando lis est contestata per cessionarium, vel aliquid est acceptum de eo, super quo facta fuit cessio: vel quando possessori denunciatum sit, ne rem domino restituar.* Quia tamen ex omnibus actis satis liquidè con-

22 stat, Reos non ex iure cesso, sed ex proprio, † ipsi matri competente, omnes suas defensiones proposuisse: sicque nec vtilem, nec directam actionem, siue defensionem, ex cessione præsentam: imò ipsius cessionarii præcitu, & expressa permissione, tertium interuenientem, suum ius deduxisse, vt patet ex producto 1. Septembr. Anno 74. Quo ipso cessionarium non nihil de iure suo si quod habuit, remisisse, intelligi potest.

Item, quod nihil interest obiiicientium eam cessionem, siue Rei, siue interueniens obtineat in causa: quia vtinque, tam defendendo, quàm interueniendo, ad eundem finem, exclusionem videlicet, ab hereditate controuersa agitur. Et potest

23 Iudex ex officio, † nullo opponente, repellere agentem, vel excipientem, vbi eius non interest, vt late per *Blanch. de compromiss. p. 4. except. tua non intrerit. nu. 100.*

Item, quod exceptio respicit ius tertii, cessionarii videlicet, & non ius obiiicientium eam cessionem. Ideoque meritò non attenditur. Exceptio enim † de iure tertii, excipientem non releuat, nec potest quis se defendere ex iure tertii, *Bar. tol. & Castrens. in l. 1. §. 2. de excep. rei iudic. Bald. in l. si cui, de non num. pecunia.*

25 Accedit, quod omnis actus † regulatur à fine, in quem dirigitur *l. si is qui in aliena, §. 2. verb. nemo enim, de acquirendo rerum dominio, l. verum, de furt.* Sed Rei attigerunt hanc cessionem, non vt impugnent eam, vel eo ipso actionem interuenientis elidant, sed solummodò in finem detegendæ assertæ collusionis, & protelationis litis: prout ex *Anzeig vñ Wittm. 89.* apertè constat. Sed ea præsentio collusionis & protelationis, per dictam interlocutoriã 21. Ianuarii decisa est.

Concludo itaque, hoc casu non opus esse restitutione.

26 Quarto loco, quod ad reconuentionem spectat, certius iuris est, iniurias, † procedentes ex aliquo actu, super quo litigatur, non posse prosequi, nisi post finitam illam litem, *l. siquidem, C. de iniur. Bartol.*

in l. si quis, §. stellationatus, ad Turpill. Ne tamen actiones, † tempore vel morte pereant, licitum est, 27 contestando litem, eas in tutum redigere, inquit textus in *l. ordinatur, circa princip. de lib. causa, l. si tibi seruitutis, C. eodem titulo ibi Ioh. Fab.* Estque receptum in hoc iudicio, † vt in eiusmodi causis, citationes 28 decernantur, & vsque ad litis contestationem processibus locus detur. Id quod reconuentioni etiam hoc casu fieri contendunt: neque permittitur ulterius, ante principalis causæ decisionem procedi. Quia tamen præsentæ iniuriæ non procedunt, siue ortum habent ex lite hic pendente, sed ex aliis actibus, extra hoc iudicium agitis: sitque per sententiam proximam in hac causa, litis contestatio partibus iniuncta, & vt prothocollum Notarii ostendit, in priori relatione, hi articuli, cù interuentionalibus, æquali iure censiti fuerint: & sic causa huius litis separatam habeat causam à principali controuersia. Lata enim sententia pro Actoribus, in conuentione, per hoc non plene præiudicatur Reo in reconuentione: quia possunt subesse causæ, † ex quibus der *Landfriedbruch* excusatur, 29 & actio iniuriarum firma manet.

Sic è diuerso, absoluto Reo, † non ex hoc 30 fundatur actio iniuriarum, vel præiudicium parit, quin Actores in hoc se defendere possint: puto, separatim hic procedi & articulos ad probandum admitti, siue euentuales responsiones pro puris acceptari posse.

Saluis.

D. Q. Concludit cùm Referente.

D. L. vult totam causam iam decidere, & vt detur ad referendum, quia in facto nihil aliud probari posse. Ideo non vult admittere articulos interuentionales, ad probandum. In causa reconuentionis non vult admittere ad probandum articulos. In puncto restitutionis, cum Referente concludit.

D. G. vt Dn. L.

D. Ql. vt Referens, &c.

VOTVM XLVIII.

In causa Episcopi T. contra ciuitatem P.

Mandati der Pfändung in puncto partitionis.

SVMARIA.

- 1 Narratio sue species facti.
- 2 Protestatio Reorum, in hoc casu, que vel qualis.
- 3 Partitionem Rei quibus obtulerunt. & nu. 4.
- 5 Sententia late tenor.
- 6 Partitionem sufficientem per solutionem der *Beins* für den Wagen vnd *Bein*/ quare Rei recusarint.
- 7 Fundamenta Actoris in hoc iudicio qua. & num. 9. 10. 11.
- 8 Sententia auff vngnugsamen Bericht erzangen/ in Camera, si vltior deductio fiat, aliquando solent reuocari.
- 12 Parendi tempus in arbitrium impetrantis, per verba,